

דברי תורה, חיזוק, שמחה וסיפורי צדיקים

ואלה המשפטים. הנה בפרשה של מעלה היתה האזהרה שלא תחמוד כל אשר לרעך ואלה המשפטים אשר בם ידע האדם מה הוא כל אשר לרעך: **אשר תשים לפניהם.** שאין בהם עשה ולא תעשה כמו באזהרות הפרשה של מעלה, אלא כשיקרה הצורך לשפוט ישפטו בזה האופן: ספורנו עה"ת

ואלה המשפמים אשר תשים לפניהם וגו' (כ"א א'). ותרגם אונקלוס, ואילין דיניא די תסדר קדמיהון. לפרש על דרך המוסר, הנה עיקר בריאת העולם היתה בראשית (בראשית א' א'), בשביל ישראל שנקראים ראשית (אותיות דר"ע אות ב'), היינו שישראל עלה במחשבה תחלה (זח"ב קח ע"ב, ע' בר"ר א' ד', ע' יונת אלם פ"א), במחשבה הקדומה שיברא העולם, שירחם ויחנן את ישראל עמו, ובגין דיתקרי רחום וכו' (ע' זח"ג רנז ע"ב, ע"ח ש"א ענף א'):

וזהו שאמרו רז"ל (סנהדרין צ"ט ע"ב) על פסוק (ויקרא כ"ב ל"א) ועשיתם את"ם, את"ם כתיב, שישראל עושים רצונו של מקום. פירוש, שישראל במה ששומרים משפטי התורה ומצותיו, מתקנים בחינת רצון העליון ב"ה, בחינת מחשבה הקדומה, וממשיכים (עליהם) לעולם רחמים וחנינה ושפע קודש מבחינת מחשבה הקדומה, בחינת אל"ף (ע' זח"א כ"א.), אלופו של עולם, בחינת אותיות רוחנים, בחינת פנימיות:

וזהו שאמר הכתוב ואלה המשפטים אשר תש"ים לפנ"יהם, פירוש בהמשפטים האלה אשר תשמרו, תש"ים ותתקן בחינת לפנ"ים, בחינת פני"מיות המחשבה הקדומה כנ"ל. ובשם המגיד זללה"ה (ע' מאור עינים פ' משפטים), פירוש שיתקן בחינת פנימיות, בחינת אותיות רוחנים, בחינת צרופים כמו שהיה מקודם שנשתלשלו: ספר בת עין

פרשת שקלים

...**וכן** אמר רשב"י אין תלמידיו מניחין אותו לישון בקבר שנאמר (שה"ש ז') דובב שפתי ישנים הוי והשבע לעשיר איננו מניח לו לישון וכן משה למד תורה לישראל והדריכן למצות ונתן להם סדרי תורה ופרשיות שקוראים בהם בכל שבת ובכל חדש וחדש ובכל מועד והם מזכירים אותו בכל פרשה ופרשה ובפרשת שקלים אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע משאני מת אין אני נזכר א"ל הקב"ה חייך כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשן **כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני כאלו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשן** מנין ממה שקראו בענין וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא את ראש שא את ראש לא נאמר אלא כי תשא: מדרש תנחומא כי תשא פרק ג'

בשם הרב, שהיה מצפה להגיע לד' פרשיות. ואמר איך וואלט שוין געהרין עס זאל קומין דיא ד' פרשיות, איך זאל מיך זעהן מיט דעם אייברשטין. (חכם הרזים): {רכה}

בשם הרב מהד' פרשיות מתחיל ר"ה, לכן מנגנים אתה גבור בניגון ר"ה, וגם יש חרוז עד במאזני צדק יכריעני וכו' מרמז על ר"ה שאז מזל מאזנים, והוא נ"י הוסיף במספר ובמשקל כל לך להעל וכו', ופסח הוא יותר קרוב ויש ג"כ בפיוט של שחרית נגון ימים נוראים, ושבועות יש ג"כ בסיום בקבלת יום זה ומנגנין בניגון של יושב שמתחילין בר"ה: ספר אמרי פנחס - שער ד - שבת ומועדים {רכ"ו}

אמאל שבת פ' פרה האט עהר [הרה"ק רבי יוחנן זיע"א מסטאלין קארלין] אינמיטען די תורה געזאגטת דער טייטש פון די ד' פרשיות איז, שקלים! מען דארף זיך וועגין, זכור! מען דארף זיך געדענקען, פרה! מען באדארף זיך צוריינקען, החודש! מען באדארף זיך באנייען: די וועלט

ואלה המשפטים (כ"א, א'). במדרש (שמ"ר ל', כ"ב) וז"ל, משל לרופא שאמר לחולה אל תאכל ואל תשתה, ולאחר אמר שיאכל מה שירצה, ושאלו מה הפרש ביניהם, אמר להם זה יחיה ולכן צריך לשמור חיותו, אבל זה אין לו חיים יאכל מה שירצה, כן נמי ישראל שהמה חיים, להם כתבו הדינים ואזהרות, אלו תורף דבריו: וכו': ספר דברי חיים

ואלה המשפטים פירש"י מוסיף על הראשונים מה ראשונים מסיני אף משפטי דיני ממונות מסיני, אמנם בתוס' פ"ק דשבת גבי ואלו מן ההלכות ס"ל לתוס' ואלה פוסל הראשונים וכן בר"פ אלו טרפות ע"ש [ועי' בבעה"ת כאן], וי"ל יען יתרו יעץ והזהרת את העם חקי אלקים ותורותיו שהוא בעצמו ילמד עמהם חוקים ותורות כי אינו דומה שומע מפי הרב לשומע מפי התלמיד אך לענין משפטים בין אדם לחברו ואתה תחזה ותמנה להם שופטים ודיינים, ע"כ אמר כאן אחר עמידתם לפני הר סיני למד מרע"ה בעצמו עמהם אתם ראיתם כי מן השמים וגו' שהם חוקי אלקי' ותורותיו שלמד עצמו עמהם, ושוב ואלה הם המשפטי' אשר לא תלמד עמהם אלא תשים לפניהם לפני הדיינים שצוית עליהם. [תקצ"ג]: חתם סופר

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, ברש"י ולא לפני גוים עע"ז ואפילו ידעת בדין אחד שהם דנין כב"ד של ישראל, שהמביא דיני ישראל לפני עע"ז מחלל את השם ומייקר שם אלילים להשביח' וכו' יש לפרשו כי כנגד ב"ד שלמטה יש ג"כ כנגדו ב"ד למעלה בשמים ממעל, וכנגד ב"ד ישראל יושבים למעלה מלאכים הקדושים והטהורים וכנגד ב"ד של עע"ז יושבי' למעלה שרים שלהם הנקראי' אלילים וכאשר ילך לדון לפני ב"ד שלהם ולא לפני ב"ד של ישראל מיקר שם אלילים: ספר תורת משה לחת"ס

על התורה ועל העבודה

כי תקנה עבד עברי - עבד שהוא עברי, לפי שאמר "אשר הוצאתיך מארץ מצרים [מבית עבדים]" להיות בני חורין, מפרש ואזיל שלא ימכרו עוד ממכרת עבד, כי איני רוצה שיהיו עבדים עוד, כי עבדי הם, כדכתיב "כי לי בני ישראל עבדים" וקדם שטרי לשטר אחרים. ובשביעית - שאינו חורש וזורע וקוצר ובוצר, אינו צריך עבודה כל כך. ישלחנו חפשי חנם - שלא יתן לאדון כלום, אבל האדון מעניקו, כדכתיב "העניק תעניק לו". וכן האמה, דכתיב בה "ויצאה חנם" שאינה נותנת לו כלום, אבל הוא מעניקה. ואם יצטרך למכור עצמו מפני חסרונו, או ימכרוהו ב"ד מפני גניבתו, יוצא בשש, כי עד שש אני נותן להם רשות: רבי יוסף בכור שור

כי תקנה עבד - נסמכה פרשה זו תחלה כאן לפי שפדאם מהיות עבדים וצוה להם שלא לשעבד איש באחיו בפרך ולדורות אלא שש שנים. חזקוני

אל תשת ידך עם רשע להיות עד חמס, היינו שלא לדבר רע על שום אחד מישראל ח"ו, כי על ידי זה יצטרך להיות עד חמס, כשמקטרג הרשע זה היצר הרע, ויביא אותו לעדות על דבריו ולכן גם כשיצטרך לגנות איזה מדה רעה, ולדבר מאיזה אדם רשע, יאמר בפירוש שאינו מדבר על עצם האדם רק על המדה הרעה, וכמו שאירע למרן הבעל שם טוב הקדוש: (רשפי אש השלם פ' משפטים אות מ"ד): ספר בעל טוב על התורה

מדבר שקר תרחק, שמעתי ממורי, מי שרגיל לדבר שקר, אז תשובתו שלא לדבר שקר גם לעשות שלום ה), כמו לוקחי רבית, גם מגוי לא יקבל ודפח"ח: (בן פורת יוסף לפ' רצא אופן ד'. דנ"ה ע"ג): ספר בעל שם טוב על התורה

שאלו את הפראנקפורטער (הינוקא מסטאלין זי"ע) האם אומרים צדקתך בהד' פרשיות, ואמר שישאלו את ר' משה זאנדאר, ושאלו אותו, ואמר להם שא"א צדקתך בשב"ק ביום שבחול לא יאמרו תחנון, והוסיף נוא אז עס וועט פאלין שקלים אין מיטן וואך וועט מען דען זאגין תחנון: [אם "יפול" שקלים באמצע השבוע האם יאמרו תחנון?]: מטה אהרן - פינסק קארלין

חודש אדר

ראש חודש אדר לשון חוזק כמו אדיר במרום ה' כי אדר כמו אלול עת רצון לתשובה, באלול קודם ראש השנה בבחי' יראה ואדר קודם ניסן שגם כן ראש השנה זמן תשובה מתוך אהבה ושמחה ונדיבות להש"י ובעל תשובה בחילא סגי, לכן נקרא בלשון חוזק, והחודש אשר נהפך כו' בחי' תשובה שנעשין זכיות, וכמו כן אלול הארבעים יום שנהפכו מכעס לרצון בקבלת לוחות אחרונים, וכן אדר הי' קבלת התורה ברצון ונדיבות כמו שכתוב הדר קבלוהו בימי אחשורוש וכתב [רש"י] מחביבות הנס עיין שם, והכנה לשבת הגדול מ' יום, כמו מאלול ליום הכפורים כמ"ש בזוה"ק משכו כו' שהוא כמו יום הכפורים בעשור: שפת אמת ליקוטים - לראש חודש אדר

'עבודת' השמחה

המשפיע, הגה"צ ר' צבי מאיר זילברברג שליט"א, אשר התאבק רבות בעפר רגליו של ר' זלמן, סיפר את אשר ר' זלמן אמר לו פעם תחת אחד השיחים **"כשהיינו אברכים קבלנו על עצמנו שהשמחה שלנו תהיה כל כך גדולה עד שהקרקע מתחתינו גם כן תרקוד!"...**

כאלו היו משימותיו ויעדיו אשר הציב לעצמו, ובעבודה עקבית ונחושה חתר להגיע אליהם. כי אמונה תמימה ופשוטה היתה לו בכל דברי הצדיקים הקדושים, אשר הציבו את השמחה כיסוד מרכזי בחייו של כל איש ישראל: ספר "ר' זלמן" {בריזל } זצ"ל

אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אֲדוֹן נָשָׂא. וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבֵית נָכוֹן וְנָשָׂא. וּבְצֶדֶק הֶגֶה עֵרֶךְ כִּי תִשָּׂא. וכו':

בשם הבעל שם טוב שאמר להנלווים אליו בזה הלשון, [קינדער, איהר דארפט מיין ניט נוהר איהר זאלט זיך זייער היטין פון ליגינט, וועט אויס אייך זיין לייט], בניי, אין אתם צריכים יותר רק לשמור עצמכם מאוד מן השקר, ובזה תהיו לאנשים גדולים: (מדרש פינחס דכ"ו ע"ב): ספר בעל שם טוב

ועבדתם את ה' אלקיכם וגו', שמעתי ממורי פירוש הש"ס (חגיגה ד"ט ע"ב) ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע, בין עובד ה' לאשר לא עבדו (מלאכי ג') ופריך הש"ס היינו צדיק היינו עובד היינו רשע היינו לא עובד אלא אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד, ויש להבין וכי בשביל שחסר אחד יהיה נקרא רשע לא עובד, וביאר על פי משל (תהלים קכ"ו) בא יבא ברנה נושא אלומותיו, אם יסוד תורתו ועבודתו ליוהרא, גם כשהוא עובד ה' אינו כלום, מאחר שחסר ממנו אחד היינו שיכוין לשמו יתברך, סוד אחד האמיתי, ובזה יובן, גם שהוא עובד ה' מכל מקום מקרי לא עובד, והטעם שאינו דומה שונה מאה פעמים לשונה מאה פעמים ואחד [שיש בו אחד, אבל בזה שלומד מאה פעמים מה לנו וללימודו אם] חסר אחד, והבן: (תוי"י בסופו דר"ח ע"ג): ספר בעל שם טוב על התורה

ועבדתם את ה' אלקיכם ובירך את לחמך ואת מימך וגו'. כשמדבר דברי תורה על השלחן, הדברי תורה הם נשמה לאותו הגשמיות של השלחן, וידבר הרבה דברי תורה על שלחנו תמיד בסעודתו בחול וכל שכן בשבת: (כתר שם טוב ח"ב ד"ד ע"ב, לקוטי אמרים ד"ד ע"ב): ספר בעל שם טוב

וזהו פי' המדרש. מה התפוח הזה פריו קודם לעליו היינו הפרי קודם להשומר. כך ישראל הקדימו נעשה לנשמע. היינו שהקדימו מקודם האמונה שהוא עיקר הפרי כמו שדברנו ואח"כ ונשמע. וד"ל:בית אהרן

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - CHIZUK@PM.ME
לקבל הגליון, בלה"ק ובענגליש "באר היטב", ושיעורים באידיש או ענגליש, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י באלפי מקומות בעולם קע"ה כ"י, נא להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally in Loshon Hakodesh & English, worldwide & send in your friend's addresses to receive a.s.a.p. #854

לזכר עולם יהי' צדיק
זקיני הרה"ק ר' צבי הירש משידלוב זצוק"ל - תלמיד חבר החוזה הק' מלובלין זי"ע
נלב"ע ז' אדר תקפ"ז - יומא הילולא קדישא דמשה רעיא מיהמנא

לימוד אור החיים הק' בחבורה ליל ששי 8:30pm
לקבל דברי תורה "באר היטב", בענגליש או שיעור באידיש {בערך 25 מינוט}, נא להודיענו

בס"ד יצא לאור מחדש ספרי "אוסף הגליונות על התורה ועל העבודה" ד' חלקים,
{שנת תשס"ט, תש"ע, תשע"ה, תשע"ח}, וספר "באר היטב" מכמה שנים

בס"ד יצא לאור מחדש ספר "דברי תורה באר היטב תש"פ ושנים קדומים"
The new Sefer "Divrei Torah Baer Heitev 5780 and Previous Years" [in English] is now in print